

Evangélikus Kántorlevél

Szerkeszti: Finta Gergely és Kinczler Zsuzsanna,
az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyházzene Tanszékén

A budahegyvidéki evangélikus gyülekezet kántora

Családunkban természetes a zenével való kapcsolat. Zongorázni és hegedülni tanultam, diplomát énektanár-karvezetőként és hegedűtanárként szereztem. A fői kántorképző tízéves korom óta második otthonom —három éve munkahelyem is—, de az alaposabb egyházzenei képzésre még sokat kellett várnom (a szocialista rendszerben az orgonatanulás nem volt magától értődő, egyházzene-oktatás pedig nem létezett). A 90-es évek elején jött a lehetőség: négy szemesztert a herfordi egyházzenei főiskolán tanulhattam, ahol *Herbert Wulf* vezetésével kitárult előttem a világ. Ezek után Szombathelyen érlelődtem valódi kántorrá. A kibontakozó gyakorlat mellé az elméleti megalapozottságot a Zeneakadémia *Dobszay László* vezette egyházzenei DLA-képzése adta.

Mostanra megadatott nekem az a „luxus”, hogy minden tevékenységem az egyházzenevel kapcsolatos: a Kántorképző Intézetben tudományos munkatársként tanítás, tanfolyamok, kurzusok szervezése, kiadványok szerkesztése, tudományos munka; Budahegyvidéken kántorként immár hét éve a gyülekezet egyházzenei, liturgikus életének gondozása. Itt legfontosabb feladatomnak az istentiszteletek méltó megformálását tartom; ebben egyre inkább értő partner a két lelkész, *Keczkó Pál* és *Keczkó Szilvia*. Vasárnapi főistentiszteletünk —már természetes módon— mindig kétfókuszú lutheri *mise*, azaz úrvacsorás istentisztelet. Liturgiája nagyrészt követi a *Liturgikus könyv* énekverses rendjét. (Havonta egyszer családi, illetve könnyűzenés istentiszteletre is sor kerül.)

Úgy alakult a gyakorlat, hogy a főistentiszteletre én javasolok énekeket: ehhez figyelembe veszem a vasárnap témáját, igeszakaszait, egyéb összefüggéseit, és többnyire megtartom az ajánlott graduáléneket (ha lehet, a heti éneket is). A lelkészekkel beszélgetve, levelezve alakul ki aztán a végleges énekkend. Örülök, hogy egyre inkább ráéreznek arra is, mekkora hatása lehet az igehirdetés utáni, jól kiválasztott énekversnek. Töreksem arra, hogy a bevonulás és kivonulás alatti, az ünnep jellegéhez illő szabad orgonamű a kezdő-, illetve záróének hangnemében legyen. A graduálének elé mindig, a kezdőének elé többnyire korálfeldolgozást játszom. Ha nincs alkalmas mű, intonációval vezetem be az éneket. Úrvacsora alatt vagy hálaadó éneket éneklünk, vagy az istentisztelet valamelyik dallamának feldolgozása, esetleg improvizáció szólal meg.

Templomunk kétmanuálos, 17 regiszteres, mechanikus, csúszkaládás orgonáját Gálos Miklós tervei alapján a Pécsi Orgonaépítő Manufaktúra készítette Végh Antal vezetésével. A hangszer nagyon népszerű a gyakorlók körében (zeneakadémisták, kántorképzősök), sőt, a Weiner Leó Zeneiskola kötelékében Finta Gergely is itt tanít. Törekszem arra, hogy ne csak az istentiszteleti készülésre korlátozódjék a gyakorlásom, hanem időről időre megtanuljak nagyobb műveket is. Ez szükséges a fejlődéshez és a lelki béke eléréséhez egyaránt.

A gyülekezet huszonöt éve működő énekkarát Hikisch Zoltán vezeti; az istentiszteleten leginkább a graduálének alternatív megszólaltatásában vesznek részt. Én a liturgikus kórossal dolgozom: alkalmanként, az adott istentisztelet előtt próbálunk. A műveket — a nap zsoltára, himnusz vagy egyéb liturgikus tétel, az ünnephez kapcsolódó többszólamú kórusmű — annak ismeretében választom, hogy ki tud jönni énekelni. Van néhány hangszeres társam is, akikkel időnként együtt muzsikálunk: ilyenkor az is előfordul, hogy az orgona-, ill. kórusdarabokat a rendelkezésre álló hangszerekre alkalmazom.

Néhány éve rendszeresen használjuk a *Gyülekezeti liturgikus könyvet* (leginkább az énekvess ciklusokat és strofikus énekeket, de a kórossal a himnuszokat és egyéb liturgikus tételeket, zsoltárokat is). Kiderült, hogy még az

Evangélikus énekeskönyvben is vannak fehér foltok és meg kell találnom az énektanítás hatékony módját: bibliaórán, hittanórán, istentisztelet előtt, közösségi alkalmakon. Az utóbbi időben rendszeresen végzek temetési szolgálatot: ravatalozóban és sír mellett, illetve templomi istentiszteleten egyaránt. Remélem, hogy a zene enyhítheti a veszteség fájdalmát. Izgalmas kihívás az adventi, böjti és egyéb zenés áhítatok programjának szerkesztése, egy-egy különleges alkalom (pl. gyülekezeti hétvége, jubileum) tartalmának kitalálása. Célom, hogy élményeken és információkon keresztül közelítsem a gyülekezeti tagokhoz az egyházzene kimeríthetetlen kincsestárát.

Ecsedi Zsuzsa